

KINNITATUD
Kaitseväe juhataja 18.05.2021
käskkirjaga nr 114

Merevägi

**LAEVATÖÖDE OHUTUSEESKIRI
OE 7.1**

Tallinn 2021

Ohutuseeskirja koostajad:

Sõjaväeline auaste, ees- ja perenimi	Struktuuriüksus	Ametikoht
v-vbl Jaan Pajuste	merevägi	instruktor
v-vbl Ander Asberg	Kaitseväe peastaap	J7-1 vanemstaabiallohitser

Ohutuseeskirja väljatöötamisel osalesid või andsid ekspertavamuse:

Sõjaväeline auaste, ees- ja perenimi	Struktuuriüksus	Ametikoht
ltn Veli-Juhan Veiman	merevägi	vanemmehaanik
kpt-mjr Janno Lauri	merevägi	taktikasektsiooni ülem
v-vbl Tanel Võrk	merevägi	mereväekooli veebel

Kooskõlastajad:

Sõjaväeline auaste, ees- ja perenimi	Struktuuriüksus	Ametikoht
kmr Jüri Saska	merevägi	ülem
kol Mati Tikerpuu	Kaitseväe peastaap	J7 ülem

SISUKORD

1. peatükk. Üldsätted.....	4
2. peatükk. Tööohutuse korraldamise põhimõtted laeval	5
3. peatükk. Üldised ohutusnõuded	6
1. jagu. Töötamine ja isikukaitsevahendite kasutamine	6
2. jagu. Liikumine ja viibimine	7
4. peatükk. Tekitööd	9
1. jagu. Sildumine.....	9
2. jagu. Ankurdamine	10
3. jagu. Tõstetööd ja lasti kinnitamine.....	10
5. peatükk. Tööd kõrgustes ja parda taga.....	11
6. peatükk. Paaditööd.....	12
7. peatükk. Tehnikatööd	13
1. jagu. Töö seadmetega.....	13
2. jagu. Elektritööd	13
8. peatükk. Värvimistööd	14
9. peatükk. Kambüüsitööd	15
Lisa 1. Isikukaitsevahendite kasutamine laevatöödel	16
Lisa 2. Külaliste instruktaaži tutvustusleht	17

1. peatükk Üldsätted

1. Laevatööde ohutuseeskirja (edaspidi eeskiri) eesmärk on tagada mereväe laeva või muu veesõiduki pardal viibivate isikute tööohutus ja üldine turvalisus.
2. Eeskirjaga kehtestatakse ohutusnõuded ja -meetmed laeval (ka muul veesõidukil) tööõnnetuste, tervise- ja varakahju vältimiseks, sealhulgas nõuded pardal viibimisel, töövahendite kasutamisel ja seadmete käitamisel.
3. Eeskiri on täitmiseks kõigile mereväe laeval viibivatele isikutele, sõltumata pardal viibimise eesmärgist ja kestusest. Eeskirja nõuded on lahutamatu osa mereväe kõrgest ohutuskultuurist. Eeskirja nõudeid kohaldatakse võimalusel ka mereväe koosseisu mittekuuluvate Kaitseväe veesõidukite pardal ohutuse tagamiseks.
4. Eeskirja kohaldatakse koos Kaitseväes ja mereväes kehtivate tööohutust tagavate ja teenistust ning väljaõpet reguleerivate õigusaktidega.
5. Eeskirjas ei sätestata üldisi meresõiduohutuse ega laevateenistuse nõudeid. Samuti ei sätestata relvastuse-, laske- ega lahingumoonna käitlemise ohutusnõuded. Vastavad nõuded kehtestatakse eraldi õigusaktidega.
6. Konkreetse seadme kasutamisel tuleb lisaks ohutuseeskirja nõuetele lähtuda vastavast tootjapoolsest või Kaitseväes koostatud kasutusjuhendist. Kasutusjuhendi puudumisel tuleb lähtuda ohutuse eest vastutava isiku antud juhistest ja seni õpetatud ohututest töövõtetest.
7. Laevapõhised tööohutusnõuded kehtivad ka kaatritel ja paatidel sedavõrd, kui need on tehniliselt rakendatavad või kui antud eeskirjas ei sätestata erisusi. Vajadusel tuleb koostada laeva- või kaatriklassipõhised ohutusnõuded.
8. Partnerriigis korraldataval merenduslikul tegevusel osalevad isikud lähtuvad partnerriigi ohutusnõuetest, kui need tagavad ohutust samaväärselt Kaitseväes kehtestatud nõuetega. Vastava otsuse teeb laeva komandör.
9. Eeskirjas kasutatavaid termineid:
 - 9.1. **laev** – pealt kaetud kerega ja kajutitega suurem veesõiduk;
 - 9.2. **väikelaev/kaater** – mootori jõul liikuv ja vähemalt ühe kajutiga veesõiduk kogupikkusega kuni 24 m;
 - 9.3. **paat** – pealt avatud kerega kajutita väiksem veesõiduk;
 - 9.4. **tekk** – laevakeret kattev horisontaalne tasapind või laeva sees asuv korrus;
 - 9.5. **reeling** – veesõiduki kere välistekki või teki ava ümbritsev kaitseääris;
 - 9.6. **parras** – veesõiduki kere külge („pardal“ viibimine on ka veesõidukil viibimine);
 - 9.7. **sildumine** – veesõiduki või muu ujuvvahendi manööverdamine ja kinnitamine kai või teise ujuvvahendi parda äärde;
 - 9.8. **ots** – ujuvvahendil sidumiseks või kinnitamiseks kasutatav nõör või köis (u 1 cm ja väiksema läbimõõduga otsa võidakse nimetada liiniks);
 - 9.9. **vender** – ujuvvahendi parda ja sildumiskoha (ka teine ujuvvahend) vahelise kokkupuute vältimise ja löökide pehmemdamise seadis;
 - 9.10. **laeva külastaja** – laeval vaid tutvustaval ringkäigul (näiteks avalikul üritusel) või meeskonnaliikme küllastamiseks lühiajaliselt viibiv isik;
 - 9.11. **laeva külaline** – laeval kindlal eesmärgil pikema perioodi vältel viibiv isik, kes ei kuulu meeskonna koosseisu.

10. Eeskirja haldab mereväe ülem.

2. peatükk

Tööohutuse korraldamise põhimõtted laeval

11. Laevatöödel, väljaõppel või muus tegevuses osaleja peab tundma ja parimal viisil täitma kehtivaid ohutus- ja töötervishoiu nõudeid ning oskama hinnata võimalikke tegevusega seonduvaid riske ja ohte.
12. Laeval tööohutuse ja töötervishoiu tagamise osapooled ning nende põhivastutus:
- 12.1. komandör – laeva teenistuse üldine korraldamine ja juhtimine;
 - 12.2. väikelaeva/kaatri komandör – ohutusala üldjuhtimine ja instruktaaži läbiviimine;
 - 12.3. komandöri abi – ohutusala üldjuhtimine;
 - 12.4. vanemmehaanik – ohutusinstruktaaži läbiviimine, ohutus seadmete käsitsemisel ja tehnilistel remondi- ning hooldustöödel, samuti ohutusjuhendite uuendamise algatamine, ohutusmärgistuse olemasolu tagamine laeval;
 - 12.5. pootsman – ohutus tekitöödel, töödel kõrgustes ja parda taga ning vajalike ohutusjuhendite uuendamise algatamine;
 - 12.6. töö läbiviimise eest vastutav – töövahendi ja töökoha ohutuse tagamine;
 - 12.7. laeva töökeskkonnavolinik – jälgib, et töö oleks ohutu ning töötervishoiu ja tööohutusalaseid nõudeid täidetakse;
 - 12.8. iga laeval väljaõppes või töödel osaleja – enese ja kaaslaste ohutuse tagamine.
13. Kõik laevale tööle (ka praktikale) asuvad isikud peavad eelnevalt läbima ohutusalase juhendamise (instruktaaži), tegema kirjaliku testi ja kinnitama nõuete tundmist allkirjaga laeva ohutusalase juhendamise raamatus. Juhendamise käigus peab tutvustama tööd alustavale isikule vähemalt:
- 13.1. laevatööde ohutuseeskirja nõudeid, sealhulgas tuleohutuse- elektriohutuse- ja keskkonnakaitse nõudeid;
 - 13.2. ettenähtud isikukaitsevahendite kasutamist ja hoidmist;
 - 13.3. töökeskkonna ohutegureid laeval;
 - 13.4. juhised esmaseks tegutsemiseks ohuolukordades;
 - 13.5. tulekustutusvahendite asukohti;
 - 13.6. evakuatsioonipääsude ja -teede asukohti.
14. Lisaks ohutuse- ja töötervishoiualasele instruktaažile peavad laeval tööle asuvad isikud läbima tööülesannete täitmiseks individuaalse laevapõhise kursuse (ILPK), laeva väljaõppekursuse (LVK) ja laeva eriala kursuse.
15. Lisaks eelnevale peab läbima seadmete, süsteemide, tööriistade ja muude vahendite nõuetekohase kasutamise väljaõppe. Enne väljaõppe läbimist võib täita vastavat tööülesannet vaid väljaõppe läbinud vastutava isiku järelevalve all.
16. Ohutusalaste teadmiste alalhoidmiseks peab laeva meeskond kord aastas läbima instruktaaži ja kinnitama nõuete tundmist allkirjaga laeva ohutusalase juhendamise raamatus.
17. Küllastajatele, kes viibivad laeval vaid avalikul üritusel („avatud laev“) või tutvustaval ekskursioonil meeskonnaliikmete pideva järelevalve all, antakse vajadusel eelnevalt pädeva isiku poolt ohutusnõuetest külastusel osalemiseks piisav ülevaade.
18. Külalistele, kes viibivad laeval pikema perioodi vältel sadamas või väljasõidul, viiakse läbi ohutusalane juhendamine (ka kontrollkaart – lisa 2) ja nad peavad kinnitama

ohutusnõuete tundmist ja arusaamist allkirjaga ohutusalase juhendamise raamatus. Vajadusel või võimalusel läbivad laevale saabuvad külalised vastava teadmiste testi e-õppe portaalis.

19. Laevatöös või väljaõppes osaleja peab kandma tööde vastutavale või vahetule ülemale kohe suuliselt või kirjalikult ette ohutusnõuetes avastatud vastuoludest, puudustest ja mitmeti tõlgendavatest sätetest. Vältimatu ohu korral tuleb koheselt teavitada nii vahetut ülemat kui Kaitseväe töökeskkonnagrupi töökeskkonnaspetsialisti. Ohuolukorrast teatamiseks peab kasutama ohuolukorra teatist.
20. Eeskirja nõuete eiramisel peab tööde ohutuse eest vastutav isik kõrvaldama rikkuja viivitamatult läbiviidavalt töölt ja võtma esimesel võimalusel seletuse. Nõuete või juhiste korduval või tahtlikul eiramisel kõrvaldatakse rikkuja kõigilt töödelt ja algatatakse distsiplinaarmenetlus. Isikukaitsevahendite kasutamise või kandmise nõuete rikkumisel peab töötaja esitama ohutuse eest vastutava isiku nõudel kirjaliku selgituse.
21. Laeval peavad olema sertifitseerimist nõudvate seadmete ja varustuse sertifikaadid ning muud vajalikud ohutusega seotud dokumendid. Sertifikaatide ja muude ohutusdokumentide hoiu ning ajakohastamise korraldab vanemmehaanik.

2. peatükk **Üldised ohutusnõuded**

1. jagu **Töötamine ja isikukaitsevahendite kasutamine**

22. Laevatööl või muus tegevuses osaleja peab üldise ohutuse tagamiseks:
 - 22.1. mitte ohustama oma tegevusega enda või teise isiku elu, tervist, vara ega keskkonda;
 - 22.2. teavitama kohe tööde eest vastutavat saadud tööülesande täitmiseks või töövahendite käsitlemiseks vajaliku ettevalmistuse puudumisest;
 - 22.3. kontrollima enne töö alustamist, et töövahendid ja käsitletavad seadmed oleksid töökorras ning sobivad töö tegemiseks;
 - 22.4. korraldama enne töö alustamist töökeskkonna selliselt, et seal ei oleks ebavajalikke ega segavaid esemeid;
 - 22.5. kasutama ettenähtud isikukaitsevahendeid nõuetekohaselt;
 - 22.6. kasutama nõuetekohaseid töövõtteid ja järgima kasutusjuhendeid ning -juhiseid;
 - 22.7. ohuolukorra (sh loodusjõududest põhjustatud) tekkimisel töötavatele inimestele, kõrvalistele isikutele või varale või märgates ohuolukorra tekkimise võimalust, teavitama kohe valjuhäälselt „Seis!“ ja peatama tegevuse;
 - 22.8. mitte jätkama ohuolukorra tõttu peatatud tegevust enne, kui ohuolukord on kõrvaldatud või on täpsustatud ja selgitatud nõuded tegevuse ohutuks jätkamiseks;
 - 22.9. lahkuma tõsise või kontrollimatu ohu tekkimisel töökohalt kiirelt ja ohutult;
 - 22.10. mitte viibima tööalas, kui ei ole ise vahetult seotud käimasoleva tööga;
 - 22.11. omavoliliselt ei tohi eemaldada, ümber paigutada või üle värvida hoiatavaid või keelavaid silte;
 - 22.12. mitte käsitleda, lülitada ega takistada seadmeid, tööriistu või muid vahendeid põhjuseta;

- 22.13. korrastama pärast tööde lõpetamist esimesel võimalusel enda järelt töökoha ja hoiustama kasutatud töövahendid nõuetekohaselt.
- 23.** Isiku- ja ühiskaitsevahendite kasutamisel ning hoiustamisel peab töötaja:
- 23.1. kasutama vajalikke vahendeid kõigil nõutavatel töödel;
 - 23.2. kasutama ja käsitsemata vahendeid nõuetekohaselt;
 - 23.3. hoidma vahendeid töökorras ja ettenähtud valmiduses;
 - 23.4. kandma tööde vastutavale isikule ette vahenditel avastatud puudustest või nende ebasobivusest.
- 24.** Tööriietuse kandmisel peab töötaja:
- 24.1. veenduma, et riietus vastab töö iseloomule;
 - 24.2. kontrollima, et riietus on terve ja talle sobiv;
 - 24.3. kõrvaldama rippuvad lahtised osad (nöörid, vööd jms).
- 25.** Veeülikondi kasutades peab töötaja kandma päästevesti:
- 25.1. märgülikonnal, välja arvatud sukeldumisel;
 - 25.2. termoülikonnal;
 - 25.3. kuivülikonnal ja ujuvülikonnal komandöri käsul.
- 26.** Üldise tuleohutuse tagamiseks peab töötaja:
- 26.1. jälgima õigusaktidega sätestatud tuleohutuse nõudeid;
 - 26.2. mitte kasutama lahtist tuld tuleohutuse eest vastutava ülema loata;
 - 26.3. teostama tuletöid vaid vanemmehhaaniku (teda asendava isiku) loal;
 - 26.4. suitsetama vaid selleks komandöri poolt määratud ja vastavalt märgistatud kohtades ja kustutama ning viskama suitsukonid selleks ettenähtud anumasse;
 - 26.5. teavitama meeskonda kohe avastatud tuleohust (või põlengust).
- 27.** Üldiste keskkonnakaitse nõuete järgimiseks peab töötaja:
- 27.1. mitte viskama või laskma kukkuda prügi üle parda;
 - 27.2. mitte koguma või hoidma prügi ega muid jäätmeid lahtiselt välistekil;
 - 27.3. tagama, et õli, kütus või muud keskkonnaohtlikud ained ei satuks üle parda vette.

2. jagu

Liikumine ja viibimine

- 28.** Laevale ja maale (või teisele laevale) liikumine:
- 28.1. laeva ja kai vaheline liikumine on lubatud ainult mööda maabumistrappi;
 - 28.2. kahe kõrvuti seisva laeva vaheline liikumine on lubatud ainult mööda ülekäigutrappi;
 - 28.3. laevast väljumisel ja laeva sisenemisel lubatakse enne väljuda ja siis sisenetakse.
- 29.** Nõuded trapi ja võrgu turvalisusele:
- 29.1. maabumistrapp ja ülekäigutrapp peavad olema kinnitatud otstega laeva külge,
 - 29.2. trapi külgedele peavad olema paigaldatud reelingupostid;
 - 29.3. trapi reelingud peavad olema pingutatud ja tugevalt kinnitatud;
 - 29.4. turvavõrk peab olema kinnitatud püsikonstruktsioonide külge ja ulatuma mõlemast trapi külgservast vähemalt 1,5 meetrit üle;
 - 29.5. turvavõrgu löögijõud peab olema minimaalselt 6 KN.

- 30.** Kaatritel, kus trapi paigaldamine pole tehniliselt võimalik või otstarbekas, määratakse pardale (teisele veesõidukile) käimise (astumise) koht. Vajadusel võib pardale käimise koha julgestamiseks kasutada järgnevat turvavarustust:
- 30.1. käega hoitav pingutamata turvaliin parda ja kai vahel;
 - 30.2. kaile või tekile asetatav libisemisvastane jalamatt;
 - 30.3. kaile või tekile asetatav liikumist hõlbustav aste;
 - 30.4. sobiv turvavõrk parda ja kai vahel.
- 31.** Kaatri pardale käimise turvavarustuse vajadus määratakse kaatriklassi põhiselt ja selle kasutuselevõtu otsustab kaatri komandör vastavalt tingimustele või olukorrale.
- 32.** Nõuded tegevuseks ja viibimiseks laevaruumides ja tekil:
- 32.1. laevas on jooksmine ja hüppamine keelatud;
 - 32.2. liikudes statsionaartrapil, lubatakse kõigepealt alla liikuvad inimesed mööda ja seejärel liigutakse üles;
 - 32.3. statsionaartrapil või redelil liikudes tuleb hoida kinni käepidemetest ja olla näoga astmete poole;
 - 32.4. redelil liikudes tuleb jälgida, et samaaegselt oleks tagatud toetamine ja hoidmine kolme toetuspunktiga;
 - 32.5. ukсед ja luugid hoitakse vastavalt vajadusele kas kinnises asendis või avatud asendise uksepüüduriga (haagiga) fikseeritult;
 - 32.6. merel laeval liikudes peab jätma vähemalt ühe käe alati vabaks kinni hoidmiseks, toetamiseks või haaramiseks;
 - 32.7. keelatud on kummarduda ülakehaga üle reelingu või istuda reelingul;
 - 32.8. laskudes luugiga suletavasse ruumi, avatakse luuk, lukustatakse see luugipüüduri või -haagiga ja liigutakse trapile ning seejärel kinnitatakse turvapiire, takistamaks kõrvalistel isikute luugist alla kukkumist.
 - 32.9. töövahendid, varustuse ja muud esemed peab hoiustama nii, et need ei hakkaks laeva õõtsumisel liikuma;
 - 32.10. viibides merel laeva välisteki osal, kus reeling puudub või on eemaldatud, peab kandma päästevesti ja võimalusel kinnitama end vastava julgestusliini külge. Päästevesti ja julgestusliini kasutamist võib komandör või tööde eest vastutav isik käskida reelinguta tekiosal viibimisel ka sadamas.
- 33.** Nõuded tegevuseks tormi ajal:
- 33.1. tormi ajal on lubatud välistekil viibida ainult komandöri või vahiohvitseri loal ja laeva korrapidaja järelevalve all;
 - 33.2. kõik välistekil viibijad peavad kandma kiivrit, päästevesti, töökindaid ja vajadusel ujuvõllikonda ning olema kinnitatud julgestusotsaga. Julgestusots peab olema kinnitatud laeva püsikonstruktsiooni/tormivaieri külge pikkusega, mis välistaks üle parda kukkumise;
 - 33.3. julgestusotsa tõmbetugevus peab olema minimaalselt 12 KN ja löögijõud minimaalselt 6 KN.
- 34.** Märghates laeval või kail viibides rasket õnnetust või ohuolukorda (inimene üle parda, tulekahju, leke), teavita sellest kohe valju häälega teisi pardal viibijaid ja tegutse vastavalt plaanile või saadud juhisteid.
- 35.** Üle parda kukkumisel tuleb koheselt eemalduda laevast, et vältida laeva sõuseadmete tööpiirkonda sattumist. Endale tähelepanu saamiseks tuleb ennast kohe valju häälega kuuldavaks teha.

4. peatükk Tekitööd

1. jagu Sildumine

36. Sildumist juhib vahiohvitser. Tegevuste ja ohutuse eest tekil võõris ja ahtris vastutavad vastavalt võõri ja ahtri vanem, kes tegutsevad koostöös vahiohvitseriga. Sildumisel peab olema tagatud laeva ohutu manööverdamine ja kinnitumine kai või teise laeva parda äärde.
37. Sildumistöödel peab tekimeeskond kandma päästevesti, kiivrit ja töökindaid. Töökinda kinnitus-takjariba peab olema lahti. Tseremoniaalsel sildumisel kantava vormiriietuse ja varustuse määrab mereväe ülem.
38. Pimedal ajal sildumisel peavad sildumisseadmete ja -tööde kohad (vööritekk ja ahtritekk) olema valgustatud.
39. Laeva sildumiseks ettevalmistamisel peab:
- 39.1. kõrvaldama sildumistööde piirkonnast tekilt üleliigsed esemed;
 - 39.2. panema korrapäraselt valmis vajaminevad otsad ja kinnitama neile viskeliinid;
 - 39.3. panema valmis ja vajadusel kinnitama parrastele vendrid.
40. Vendri paigutamisel või eemaldamisel ei tohi vendriga töötav isik kummarduda ülakehaga üle reelingu (ega kai) ääre.
41. Sildumisotsa üleandmine kaile või teisele laevale peab toimuma viskeliini abil. Viskeliini võib visata pärast eelnevat hoiatust: „**Ettevaatust, viskeliin!**” Kaatri kergemaid sildumisotsi võib üle anda pootshaagiga või kokku kerides ja visates.
42. Pärast sildumistööde lõpetamist peab kasutatud otsad ja liinid korrapäraselt kokku panema ja hoiustama. Sadamas peab paigutama kasutusel olevate otste lõpud nii, et välistekil oleks tagatud võimalikult ohutu liikumine.
43. Nõuded sildumisel otstega töötamisel:
- 43.1. otste üleandmisel ja vastuvõtmisel on keelatud kummarduda üle reelingu või kai ääre;
 - 43.2. töötades otstega peab jälgima, et ei astutaks töötava lengi (aasa) sisse;
 - 43.3. sildumisotsa või vendriga töötamisel on keelatud siduda otsa või liini ümber käe. Ots või liin peab olema käes vabalt, et seda oleks võimalik vajadusel kiiresti vabastada;
 - 43.4. sildumisel on keelatud asuda pinge all olevate otste vahetus läheduses ja tõmbeliinil;
 - 43.5. pinge all olevate otstega töötades (haalamisotsa pollarile kinnitamisel, otsa pingutamisel jne) on keelatud otsast käega kinni hoida (pollarist, klüürist, pelist, kepslist) lähemalt kui 1 meeter. Alla 100 t veeväljasurvega laevadel ja kaatritel vastavalt mitte lähemalt, kui 0,5 meetrit;
 - 43.6. sildumisotsi ankrupeli kopaga või kepsliga pingutades on keelatud sildumisotsa vabastada peli või kepsli kopalt enne kui ankrukepsel või peli on peatunud;
 - 43.7. kui otsa pingutamiseks kasutatakse ankrukepslit või peli, on keelatud töötada korraga otsaga ankrupeli või kepsli kopal ning samal ajal juhtida ankrukepsli või peli tööd;
 - 43.8. sünteetiliste otste kinnitamisel peab pollarile asetama üle 3 lengi (ringi).

2. jagu **Ankurdamine**

44. Ankrude veeskamist või hiivamist juhivad vahihvitser. Tegevuse ohutuse eest tekivad vastutavad ankrutööde juhid (korrapidajad või määratud allohvitserid), kes teevad koostööd vahihvitseriga. Ankurdamise tulemusel peab olema tagatud laeva kindel ja ohutu seismine ankrus.
45. Ankupeliga või kepsliga töötamisel peab kandma kiivrit, päästevesti ja töökindaid. Lintpiduriga töötamisel peab lisaks kandma kaitseprille. Lintpiduriga töötamine toimub ankruketi tõmbeliinil. Pimedas ankrude hiivamisel/veeskamisel peab ankrutööde juht olema varustatud autonoomse valgusallikaga (otsmikulamp/käsilamp).
46. Enne ankrude veeskamist või hiivamist peab kontrollima:
 - 46.1. ankrupeli (ankrukepsli) ja pidurite ning fiksaatorite korrasolekut. Vea avastamisel peab selle kõrvaldama esimesel võimalusel, vigastusega detaili (klagoolhaak, lintpidur, kopp, kett, stoppervaier jne.) peab vahetama või parandama;
 - 46.2. ankurdamise suunas olevate teiste ujuvvahendite asumist ohutuskauguses.
47. Ankrude veeskamise ja hiivamise nõuded:
 - 47.1. ankrude veeskamisel ja hiivamisel on keelatud seista ankruketi vahetus läheduses ja tõmbeliinil;
 - 47.2. ankrude ja keti puhastamisel peab jälgima samu ohutusnõudeid, mis kehtivad pardataguste tööde korral;
 - 47.3. ankrude ja ankruketi pesu üle reelingu ääres on lubatud ainult juhul, kui pesemist teostav isik on julgestatud julgestusotsusega;
 - 47.4. ankrude ettevalmistamine veeskamiseks ja pidurite eemaldamine teostatakse suunal ankrust pelni (kepsliini);
 - 47.5. ankrude mereklaariks tegemine ja pidurite peale fikseerimine teostatakse suunal pelist (kepslist) ankruni.
48. Kaatrite ankrude veeskamisel ja hiivamisel lähtutakse isikute ohutuse tagamiseks üldistest nõuetest ja arvestatakse tööd lihtsustavaid tehnilisi iseärasusi.
49. Ankrus seismise ajaks peab olema laeva ahtrist veesatud minimaalselt 30 meetri pikkuse liiniga päästerõngas, mis on kinnitatud knaapi või pollarisse ja pardale paigaldatud tormiredel. Kaatritel võib ankrus seistes olla päästerõnga liin poole lühem ja tormiredeli asemel võib asetada-avada vettekäigu redeli. Varustuse kasutuselevõtu kaatril otsustab komandör lähtuvalt ilmast ja ankrus seismise ajast.

3. jagu **Tõstetööd ja lasti kinnitamine**

50. Tõstetöid juhivad vastava väljaõppe läbinud tegevvaldajad.
51. Tõsteseadmeid kontrollitakse kord aastas ja selle kohta peab laevas olema sertifikaat.
52. Tõstetöödega mitteseotud isikutel on keelatud tõstetööde alal viibimine.
53. Tõstetöid tegev isikkoosseis peab kandma kiivrit, töökindaid ja vajadusel (näiteks merel kõrge lainetusega) päästevesti.

- 54. Keelatud on viibida rippuva lasti all.
- 55. Tõstetööde juht peab jälgima, et tõstetava raskuse kaal ei ületaks lubatud piirkaalu.
- 56. Laevakraanat on lubatud kasutada inimeste tõstmiseks ainult paadi veeskamise korral.
- 57. Tõsteseadme kasutamine on keelatud:
 - 57.1. deformatsiooni või pragude korral haakidel, plokkidel, pöörlitel, seeklitel või nende detailidel;
 - 57.2. kui taglaskettide, seeklite, pöörlite, sõrmede, poltide ja haakide läbimõõt on vähenenud üle 10%;
 - 57.3. kui vaieri kiud on kulunud rohkem, kui 10% või esineb katkenud vaieri kiudusid;
 - 57.4. kui tõstetööks valitud vahendil puudub või on loetamatu informatsiooni etikett
- 58. Nõuded lasti paigaldamisel tekile:
 - 58.1. paigutus ja jaotus peab tagama, et laeva püstuvus jääks ettenähtud piiridesse;
 - 58.2. peab olema tagatud vaba ja ohutu juurdepääs tõsteseadmetele, trappidele, päästevahenditele, rooliseadmetele, tule- ja lekettõrjevahenditele ja avariiluukidele;
 - 58.3. tekilt peab olema tagatud vee vaba äravool;
 - 58.4. last peab olema kindlalt (terasvaieriga, ketiga, kiiludega või koormarihmaga) tekile kinnitatud. Kinnitused peavad olema sellised, et neid oleks vajadusel võimalik kiiresti vabastada.
- 59. Lasti kontrolli peab merel teostama korrapidaja ringkäikude ajal või vajadusel vahiohvitseri korraldusel.

5. peatükk

Tööd kõrgustes ja parda taga

- 60. Töötamine kõrgustes (kõrgemal, kui 2 meetrit) või parda taga toimub vahiohvitseri või teda asendava isiku loal ja ohutuse vastutava või julgestaja juuresolekul.
- 61. Töötamisel kõrgustes peab kandma kiivrit, kaitsekindaid ja julgestusvööd. Töötamisel parda taga peab lisaks kandma päästevesti.
- 62. Julgestusvöö/traksid peavad olema sertifitseeritud ja katsetatud. Enne kasutusele võtmist peab neid kontrollima visuaalselt, et ei esineks puudusi. Julgestusots peab olema kinnitatud nii, et kukkumine ei oleks üle 1m. Inimese tõstmiseks kasutatavate otste katkemistugevus peab olema minimaalselt 12 KN.
- 63. Julgestusvöö peab olema lisaks sõltuvalt töötamise kohast kinnitatud julgestusotstega laeva mõlemasse pardasse, et vältida kiikumist.
- 64. Töödel parda taga ja mastis või kõrgustes peavad tööriistad olema kinnitatud julgestusvöö külge ohutusliiniga, vältimaks tööriistade kukkumist alla või parda taha.
- 65. Töötamine mastis või kõrgustes on keelatud:
 - 65.1. töötavate radaritega ja lühilaine raadiosaatja saaterežiimil olemise ajal;
 - 65.2. kui laev on käigus, välja arvatud erandjuhul komandöri loal;
 - 65.3. julgestusotsa ja julgestustraksita/vööta;
 - 65.4. kahe või enama isiku töötamine üksteise kohal.

66. Pardataguste tööde ajaks peab olema veesatud minimaalselt 30 meetri pikkuse liiniga päästerõngas, mis on kinnitatud knaapi või pollarisse. Kui kaatritel teostatakse pardataguseid töid, võib päästerõnga liin olla poole lühem.
67. Pardatagused tööd on keelatud:
- 67.1. laeva ja kai vahel;
 - 67.2. kahe parras-pardas seisva laeva vahel;
 - 67.3. laeva seismisel dokis.
68. Veekogu jääle on lubatud laskuda erandjuhul komandöri loal, vajalikku julgestusvarustust kasutades ja tekil asuva julgestaja järelevalve all.
69. Tööks radariantenniga või radariantenni läheduses peab toimima järgnevalt:
- 69.1. vahiohvitser (sadamas vahiteenistuse ülem) peab andma loa tööde teostamiseks;
 - 69.2. radari juhtimispuldile asetatakse hoiatussilt kirjaga „**Mitte lülitada, inimesed töötavad!**”;
 - 69.3. töö alustamisest teavitatakse vahiohvitseri ja laeva meeskonda läbi translatsiooni;
 - 69.4. meeskonda teavitatakse läbi translatsiooni tööde jätkumisest iga 30 minuti järel;
 - 69.5. töö lõpetamisest teavitatakse meeskonda translatsiooni kaudu ja eemaldatakse hoiatavad sildid;
 - 69.6. enne radari uuesti sisselülitamist peab vahiohvitser visuaalselt veenduma radariantenni ja ümbruse ohutuses.

6. peatükk Paaditööd

70. Paadi veeskamine toimub vahiohvitseri loal. Paat veestatakse (tõstetakse välja) määratud tegevvälase juhtimisel. Paadi kasutamist veekogul juhib ja ohutuse tagab määratud paadijuht.
71. Veesatavas ja veesatud paadis peab kandma päästevesti, kiivrit ja vajadusel kindaid. Laeva tekil või kail paadi sildumist toetades peab kandma päästevesti. Kui paadis või tekil kantakse ujuvülikonda, mida tootja lubab kasutada ilma päästevestita, võib laeva komandör lubada päästevesti mitte kanda.
72. Paadijuht peab veenduma enne töö alustamist paadi ja meeskonna valmiduses. Paati peab kontrollima enne veeskamist ja päästevesti panema selga enne paati minemist. Ärasildumist võib alustada, kui paadimootor on käivitatud ja toimib.
73. Paadis peab kasutamise ajal:
- 73.1. viibima korraga vähemalt kaks inimest;
 - 73.2. järgima lubatud maksimaalset inimeste arvu ja kaalu;
 - 73.3. paigutama inimesed, lasti ja pardavarustuse ohutult;
 - 73.4. kinnitama ettenähtud viisil enne sõidu alustamist mootori turvasuretuspaela.
74. Paadis on keelatud:
- 74.1. vahetada kohti paadijuhi loata;
 - 74.2. tõusta asjata püsti;
 - 74.3. istuda paadijuhi loata paadi pardaserval või kallutada end ülakehaga üle serva;

- 74.4. hoida käsi pardaserval sildumise ja laeva pardas või kai ääres seismise ajal;
- 74.5. toetada teravaid esemeid pehmest materjalist õhupontoonidele.

7. peatükk Tehnikatööd

1. jagu Töö seadmetega

- 75. Tehnika, seadmete ja süsteemide remont ning tehniline hooldus laevas toimub vanemmehaaniku loal ja vastava tehnilise ettevalmistusega töötaja vastutusel.
- 76. Masinaruumis ja teistes tehnilistele seadmetele mõeldud laevaruumides on laeva tehnikasektsiooni personali hulka mitte kuuluvatel isikutel lubatud viibida vaid vahimehaaniku loal. Kaatritel võivad eelnimetatud ruumides viibida vajadusel kõik meeskonnaliikmed, kui komandör pole käskinud erisusi.
- 77. Seadmete remondil ja hooldusel peab kandma nõuetekohast tööriietust ja kaitsevahendeid, mürarikastes tingimustes ka kuulmiskaitsevahendeid.
- 78. Laevasüsteemidel või seadmetel ilmnunud puudustest, riketest või ohtudest peab teavitama kohe vahimehaanikut.
- 79. Tehes töid ruumis (muus keskkonnas), kus on samal ajal töötavaid või automaatikaga toimivaid seadmeid, peab enne töö alustamist veenduma, et töötaja ega töövahendid ei jääks ega satuks töö käigus üksteise töö- või ohualasse.
- 80. Keelatud on:
 - 80.1. jätta käsijuhtimisel töötavaid seadmeid järelevalveta;
 - 80.2. remontida töötavat seadet;
 - 80.3. käivitada remonditavat seadet või süsteemi enne ohutuks käivitamiseks vajalike remonditööde lõpetamist;
 - 80.4. hoiustada varustust või töövahendeid pajoolidele (laevapõhja kohal olevad põrandaplaadid).

2. jagu Elektritööd

- 81. Elektriseadmeid võib paigaldada või remontida vaid elektrikalse väljaõppega isik.
- 82. Elektriseadmete remondil peab kasutama kummikindaid, kummimatti ja visiiriga kiivrit.
- 83. Laevas kasutatavad sertifitseeritavad elektritööriistad ja -seadmed peavad olema läbinud perioodilise kontrolli ning olema vastavalt dokumenteeritud.
- 84. Enne parandustööde alustamist peab sooritama n-ö *Lock Out Tag Out* protseduuri:
 - 84.1. takistada juurdepääs kõrvalistele isikutele;
 - 84.2. seade vooluvõrgust lahti ühendada (kaitsmed) ja kaitsme kilbile asetada silt „**Mitte lülitada!**“;
 - 84.3. seadme lülitile asetada silt „**Mitte lülitada!**“;
 - 84.4. kontrollitud mõõteriistaga testida, kas seade on pingevaba.
- 85. Elektriohutuse tagamiseks peab:
 - 85.1. tutvuma enne elektriseadme kasutuselevõttu kasutusjuhendiga;

- 85.2. kasutama ainult korras ja selleks ettenähtud elektriseadet;
 - 85.3. enne seadme kasutamist veenduma, et elektriseade ja toitejuhe on ilma väliste vigastusteta;
 - 85.4. elektriseadme vea, häire, rikke või purunemise tuvastamisest kohe ette kandma elektrikule ja seadme eest vastutavale isikule;
 - 85.5. ühendama elektriseadme vaid sobivasse ja ettenähtud pistikupesasse;
 - 85.6. ühendama elektriseadme vooluvõrku vaid väljalülitatuna;
 - 85.7. pikendusjuhtme kasutamisel lähtuma põhimõttest, et selle pikkus peab olema minimaalne ning piisavalt poolilt lahti keritud;
 - 85.8. koheselt kõrvaldama kasutusest katkise kaabli, ühendus- või pikendusjuhtme.
- 86.** Elektriliste käsitööriistade ümberseadistamisel tuleb seade elektrivõrgust lahti ühendada.
- 87.** Elektriohutuse tagamiseks on keelatud:
- 87.1. jätta suurel koormusel töötav pikendusjuhe trumlile või kerasse;
 - 87.2. omavoliliselt paigaldada kajutisse pikendusjuhtmeid või ühendada pikendusjuhtmeid järjestikku;
 - 87.3. kasutada rikkis elektriseadmeid;
 - 87.4. puhastada või remontida pinge all olevaid elektriseadmeid;
 - 87.5. eemaldada pistikut pesast elektrikaablist tirides;
 - 87.6. parandada katkist elektrikaablit selleks mitte-ettenähtud vahenditega;
 - 87.7. kustutada pinge all olevat elektriseadet veega;
 - 87.8. käsitseda elektripaigaldisi (generaator, elektrikilp, jaotusvõrk) omavoliliselt.

8. peatükk

Värvimistööd

- 88.** Värvimistöid korraldab ja tööohutusalase juhendamise viib läbi pootsman.
- 89.** Väreve, lakke ja muid vedelikke tohib laevas hoiustada ainult selleks ettenähtud kohtades.
- 90.** Värvimistöodel peab arvesse võtma värvinõu etiketil olevat infot.
- 91.** Värvimistöodel peab kandma kaitseprille, respiraatorit, kindaid ja kaitseülikonda või tunkesid.
- 92.** Pihustiga värvimisel peab enne alustamist kontrollima pihustusseadme kõikide osade korrasolekut.
- 93.** Laeva siseruumides värvimisel peab olema tagatud ruumide ventileerimine. Pikemaajalisel siseruumides värvimisel peab iga 60 minutise töötamise järel tegema 10 minutilise puhkepausi ja viibima värskes õhus.
- 94.** Maha sattunud värvi, laki või lahusti peab kohe eemaldama ja ala puhastama.
- 95.** Värvimistöodel on keelatud:
- 95.1. kasutada värve ja lahusteid, millel puudub kasutusjuhend;
 - 95.2. suitsetada või kasutada lahtist tuld;
 - 95.3. kasutada lahustina selleks mitte-ettenähtud vedelikke;
 - 95.4. hoiustada värve, lakke, lahusteid ja teisi kergestisüttivaid aineid lahtises taaras;

- 95.5. hoida värve, lakke ja lahusteid töökohal rohkem kui neid tööpäeva jooksul plaanitakse kulutada;
 - 95.6. vältida üleliigse prügi kuhjumist tööalas;
 - 95.7. värvi eemaldamine leeklambiga;
 - 95.8. värve tulel kuumutada;
 - 95.9. jätta saastunud materjale laokile pärast värvimistöde lõpetamist.
96. Töö lõpetamisel peab sulgema anumad, puhastama töökoha ja töövahendid ning panema värvid ja töövahendid tagasi ettenähtud kohta.

9. peatükk

Kambüüsitööd

97. Kambüüsis vastutab tööde ja ohutuse eest peakokk. Kambüüsis on lubatud viibida vaid koosseisujärgsel toitlustuspersonalil, laeva komandöril, komandöri abil ja pootsmanil. Teistel töötajatel on lubatud kambüüsis viibida vaid komandöri või pootsmani loal ja peakokaga kooskõlastatult. Kambüüsis võib viibida ka kohapeal tehnilist remonditööd teostav isik peakokaga kooskõlastatult.
98. Toidu valmistamine kambüüsis on lubatud töötajatel, kes on lisaks üldisele ohutusalasele ettevalmistusele läbinud ettenähtud tervisekontrolli ja kambüüsi seadmete kasutamise väljaõppe ning kinnitanud nõuete tundmist allkirjaga. Väljaspool kambüüsi toimuvatele toitlustamisega seotud töödele (toiduainete pardale võtmine jms) kaasatakse vajadusel ka teisi meeskonnaliikmeid.
99. Kambüüsis asuvate seadmete tehniline remont ja hooldus teostatakse peakokaga kooskõlastatult.
100. Laevadel või kaatritel, kus koosseisuline toitlustuspersonal puudub või kambüüsi asemel on kogu meeskonnale juurdepääsetav kambüüsinurk, määrab komandör toitlustamise ja toiduainete või kambüüsinurga eest vastutava meeskonnaliikme. Vajadusel võib koostada perioodilise vastutuse graafiku.
101. Kambüüsis või kambüüsinurgas töötades on keelatud:
- 101.1. kasutada rohkelt auru või soojust eraldavaid seadmeid eelnevalt ventilatsiooni sisse lülitamata;
 - 101.2. paigutada merel toidu valmistamise vahendeid või toiduaineid selliselt, et need võiksid kukkuda;
 - 101.3. täita merel veekindla sulgemisvõimaluseta anumaid vedelikega üle $\frac{3}{4}$ mahust;
 - 101.4. hoida toidu valmistamise seadmeid sisse lülitatuna kui neid ei kasutata;
 - 101.5. jätta pärast toidu valmistamise ja väljastamise (ka söömise) lõpetamist kasutatud seadmeid puhastama ja toiduained ning toidunõusid hoiustamata;
 - 101.6. kasutada tulekolde tekkimisel esmaseks kustutamiseks vett.
102. Kambüüsi põrand ei tohi olla märg ega libe. Libedust põhjustava aine sattumisel põrandale peab põranda kohe puhastama.

Isikukaitsevahendite kasutamine laevatöödel

Nr	Töö, tegevus, olukord	Isikukaitsevahend									Märkused, täpsustused
		Päästevest	Kiiver	Kaitseprillid	Julgestusvöö	Näomask	Töötunked/kaitseriietus	Julgestusliin/julgestusots	Ujuvõllikond	Töökindad	
1	Sildumine	+	+	-	-	-	-	v	-	+	v – reelinguta tekil
2	Ankurdamine	+	+	v	-	-	-	v	-	+	
3	Tõstetöö	v	+	-	-	-	-	-	-	+	
4	Varustamine käigult	+	+	v	-	-	-	-	-	+	
5	Pukseerimine	+	+	v	-	-	-	-	-	+	
6	Tekitöö tormiga	+	+	-	-	-	v	+	v	+	
7	Töö helikopteriga	+	+	v	-	-	v	-	-	v	
8	Töö kõrgustes	-	+	v	+	-	v	+	-	v	
9	Töö parda taga	+	v	v	+	-	v	+	-	v	
10	Paaditöö	+	v	v	-	-	-	-	v	v	
11	Seadme remont	-	-	v	-	v	v	-	-	v	
12	Elektritöö	-	-	v	-	v	+	-	-	+	
13	Värvimistöö	-	-	v	-	+	+	-	-	+	

„+“ kohustuslik.

„v“ kohustuslik mõnes olukorras või mõnel kindlal töötegitajal.

„-“ mittevajalik (kui töö vastutav või komandör pole käskinud teisiti).

Komandör või töö vastutav võib nõuda isikukaitsevahendite kandmist ka juhtudel, mis ei kajastu tabelis.

Laevahäirete (tulekahju, lahing jms) ajal nõutav varustus sätestatakse vastavate eraldi juhistega.

Külaste instruktaaži tutvustusleht

VISITORS BRIEF

Welcome

- 1. Introductions.** Welcome onboard! In the interests of the safety for yourself and everyone onboard, please read the following guide carefully. The guide is intended to ensure all visitors on the ship are fully aware of hazards that they may encounter whilst onboard. If you have any questions, please ask any member of the ship's company who will do their best to help you.
- 2. Hazardous System.** The following systems are examples of some potential dangers: high pressure air, hydraulics oil and various fuels, ammunition magazines, high voltage electrical systems, inert gases and high levels of noise in engineering compartments.

Unless you are a fully trained contractor, do not touch any equipment while onboard and do not enter any compartment unless told to do so by your host who will ensure all safety measures have been taken.

- 3. Smoking.** Smoking is only permitted in designated areas. Always seek advice from your host about where smoking is and is not permitted.
- 4. Fire.** A fire onboard will quickly fill any compartment with smoke; firefighting equipment is placed throughout the ship as are Emergency Breathing Apparatuses (EBA), which will provide you with enough air to exit the ship by any route. Your host or any member of the ship's company will assist with EBA if needed. A warning of fire will be given over the main broadcast.

In the unlikely event of you discovering a fire, raise a LOUD VOCAL ALARM by shouting FIRE, FIRE, FIRE until assistance arrives, then evacuate the area. In order to escape to fresh air, follow the luminous green arrows and signs.

- 5. Physical Hazards.** Many physical hazards exist onboard. Please mind your head and be careful when going up/down ladders. **DO NOT LEAN ON GUARDRAILS!**
- 6. General.** The following general comments are for guidance and information:
 - a.** If you hear an emergency broadcast or alarm and you are not with your escort or member of the ship's company, then exit the ship to fresh air by following the green escape arrows or signs.
 - b.** Do not enter machinery spaces unless escorted by host who will provide all safety equipment.
 - c.** Do not get separated from your host. If you do, ask any member of the ship's company for assistance.

The information above is not exhaustive, therefore, on arrival onboard, it is probable that you will receive further instructions verbally regarding health and safety issues if appropriate.

A warship is a safe place to live and work if we all obey these simple instructions.

REMEMBER - IF IN DOUBT, PLEASE ASK!

Tere tulemast

- 1. Sissejuhatus.** Tere tulemast pardale! Teie ja teiste pardalolijate huvides palun lugege hoolikalt käesolevat juhist, mis on välja töötatud tagamaks kõikide külaliste teadlikkust pardal valitsevatest võimalikest ohtudest. Küsimuste korral pöörduge mõne meeskonnaliikme poole, kes kindlasti aitab teid igal võimalikul moel.
- 2. Ohtlikud seadmed ja süsteemid.** Järgnev loetelu süsteemidest on näide valitsevatest ohtudest: sururõhk, hüdraulika õlid, kergesti süttivad vedelikud, laskemoona hoidlad, kõrgepinget kasutavad süsteemid, inertgaasid ja kõrge müratase masinaruumides.

Juhul kui teil pole selleks antud luba, ärge puutuge ühtegi seadet ja ärge sisenege ühtegi ruumi ilma meeskonnast määratud saatja juhendamiseta, kes tagab kõigi vajalike ohutusnõuete täitmise.

- 3. Suitsetamine.** Suitsetamine on lubatud ainult selleks ettenähtud ja vastava märgistusega kohtades.
- 4. Tulekahju.** Tulekahju korral võivad laevaruumid täituda kiirelt mürgise suitsuga. Nii tulekustutusvahendid kui ka evakuatsioonimaskid (mis tagavad teie varustatuse hapnikuga teel laevast välja) on paigutatud üle kogu laeva. Teie saatja või keegi meeskonnast on alati valmis aitama teid evakuatsioonimaski kasutamisel. Tulekahjust laevas teatatakse läbi laeva translatsioonini.

Kui teie peaksite avastama laevas tulekahju, siis andke sellest valjuhäälselt teada hüüdes TULEKAHJU, TULEKAHJU, TULEKAHJU, kuni saabub abi ja kohe peale seda evakueerige laeva siseruumidest, järgides vastavaid evakuatsioonisilte (rohelistel taustal valge märgistusega).

- 5. Füüsilised ohud.** Pardal valitsevad mitmed füüsilised ohud. Olge ettevaatlikud ja kaitske oma pead trappidest üles/alla liikudes ning ärge kunagi toetuge reelingule.
- 6. Üldine.** Järgnevad juhised on mõeldud teie üldise ohutuse tagamiseks laeva pardal viibimise ajal.
 - a.** Kui kuulete häiresignaali ja te ei viibi antud hetkel koos teid saatva meeskonnaliikmega, siis lahkuge laeva siseruumidest, järgides välja juhatavaid rohelist evakuatsioonisilte;
 - b.** Ärge sisenege masinaruumidesse ilma saatjata ja nõutavate kaitsevahenditeta;
 - c.** Ärge kunagi kaotage silmist oma saatjat. Kui see juhtub, siis küsige ükskõik millisel laeva meeskonnaliikmelt abi.

Pardale saabudes saate suuliselt põhjalikumad ohutusjuhised tagamaks teie meeldiva viibimise laevas.

Sõjalaev on ohutu koht elamiseks ja töötamiseks, kui kõik järgivad lihtsaid ja elementaarseid reegleid.

PIDAGE MEELES – KUI ON KAHTLUSI, KÜSIGE!